

ZGODOVINA-znanost, ki na podlagi zgodovinskih virov proučuje razvoj človeštva od njegovih začetkov do danes. ZGODOVINSKI VIR- materialni, nematerialni ali pisni preostanek iz preteklosti, ki nam govori o svojem času in prostoru. HERODOT oče zgodovine. VOLTAIRJ oče moderne zgodovine. LEOPOLD VON RANKE oče znanstvene zgodovine. FERNANDO BRAUDELA oče totalne zgodovine. SFRAGISTIKA proučuje pečate. METROLOGIJA proučuje mere. PALEOGRAFIJA stare pisave. EPIGRAFIKA proučuje napise na kamnih. NUMIZMATIKA veda o starih kovancih. DIPLOMATIKA veda o starih listinah. HERALDIKA veda o grbih. ARHEOLOGIJA veda o izkopaninah. KRONOLOGIJA veda o delitvi in računanju časa. GENEALOGIJA raziskuje posameznikove korenine. DELITEV ZGO: na prstor(krajevna, nacionalna, svetovna), vsebino(gospodarska, družbena, politična, kulturna), na čas. ANTROPOLOGIJA proučuje razvoj človeka.

ŠTETJE LET:

GRKI od prve olimpijade 776 pr. n. št. RIMLJANI od nastanka rima 753 pr. n. št. ARABCI beg mohameda iz meke 622. ŽIDJE od nastanka sveta 3760 pr. n. št. MI kristusovo rojstvo.

PRAZGO(kamene dobe: paleolitik-st. 3,5 milio. let 10.000 pr. n. št.; mezolitik-sr. 10.000- 6000 pr. n. št.; neolitik-ml. 6000-2000 pr. n. št.) STARI VEK 4000 pr. n. št.-476; SREDNJI VEK 476-1492; NOVI VEK 1492-1905; SODOBNOST 1905-

STAREJŠA KAMENA DOBA nabiralci in lovci; lovili v skupinah imenovanih horde; človek je znal zanetiti ogenj(grel, kuhal, branil pred živalmi, utrjeval lesene konice sulic 400.000-300.000 pr. n. št.); razvijati so se začeli tesnejši medsebojni stiki; jame, pod skalnimi previsi, preprosta bivališča; pestnjak MEZOLITIK stalno naseljevanje ob rekah in morjih; izpopolnil pripomočke za ribolov; drevaki za prevoz; udomačil psa. NEOLITIK poljedelec (motika, ralo), živinoreja; stalna naselitev: več družin je sestavljalo rod(100 ljudi); vodil ga je poglavar; več rodov je sestavljalo pleme.

BAKRENA DOBA 4-3. t. pr. n. št.; bakrena rezila so bila ostrejša od kamnitih, vendar so se zaradi mehкости bakra hitro ukrivila. BRONASTA 3-2. t. pr. n. št.; posode, nakit, orodje, orožje, igle, fibule; žarna grobišča. ŽELEZNA 1. t. pr. n. št.; trši predmeti; halštatska-st.-1. polovica(ILIRI), latenska-ml-2. polovica(KELTI).

AVSTRALOPITEK živel pred 4,4 milion. Let; Afrika; nabiralništvo in lov na manjše živali. HOMO HABILIS spreten človek; J Afrika; izumrl pred 1,4 milion let; živel pred 2 milion.let; uporabljal kamnito orožje. HOMO ERECTUS pokončni človek; izven Afrike(java, kitajska); živel pred 1,9 milioni let; uporabljal kamnito orodje (pestnjaki); nabiral rastlinske plodove, jedel tudi meso. NEANDERTALEC 150.000let; izumrl pred ok. 27.000 let; pokopaval pokojnike; ob ognju gojil glasbo. HOMO SAPIENS misleči človek; živel pred 100.000 let; razselil se je v Azijo, Avstralijo in v S Ameriko;v Evropi se najstarejši predstavnik imenuje kromanjonec; izpopolnil orodje(šivanko); poznal je verske obrede in likovno umetnost.